

Sygn. akt XV C 1416/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku, XV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Kołodziej

Protokolant: sekretarz sądowy Izabela Węsjora

Po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2013 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa E. S., S. S.

przeciwko K. S. (1), małoletniej K. S. (2) reprezentowanej przez matkę K. S. (1)

o nakazanie złożenia oświadczenia woli

1. oddała powództwo,

2. zasądza od powodów E. S. i S. S. solidarnie na rzecz pozwanych K. S. (1) i małoletniej K. S. (2) kwotę 3617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

3. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku na rzecz adwokata E. B. (1) kwotę 3600,00 zł (trzy tysiące sześćset złotych) powiększoną o podatek VAT tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 maja 2012 r. powodowie E. i S. S. wnieśli o nakazanie pozwanym K. S. (1) oraz małoletniej K. S. (2) reprezentowanej przez matkę K. S. (1) złożenie oświadczenia woli przenoszące własność nieruchomości obszaru 0,03,79 ha stanowiąca działkę nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta Kw (...) położoną w R. przy ul. (...), zabudowaną piętrowym budynkiem mieszkalnym w zabudowie bliźniaczej o pow. użytkowej 105m² na powodów na prawach wspólności ustawowej w związku z odwołaniem umowy darowizny. Powodowie wnieśli również o obciążenie pozwanych kosztami postępowania w sprawie.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, iż w dniu 23.08.2007 aktem notarialnym Rep. (...)darowali na rzecz pozwanych na współwłasność po połowie: synowej K. S. (1) do jej majątku osobistego oraz małoletniej wnuczce K. S. (2) nieruchomość obszaru 0.03,79 ha stanowiącą działkę nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta Kw nr (...), położoną w R. przy ul. (...), zabudowaną piętrowym budynkiem mieszkalnym w budowie bliźniaczej o pow. użytkowej 105m². Wskutek rażącej niewdzięczności obdarowanych powodowie pisemnym oświadczeniem z dnia 18 kwietnia 2012 r. odwołali darowiznę wzywając jednocześnie pozwanych do dobrowolnego dokonania w terminie 14-u dni czynności związanych z przeniesieniem własności. Działania pozwanych to umyślne, nacechowane złą wolą naruszenie dóbr osobistych powodów oraz uchylanie się w sposób uporny i bezzasadny od opieki nad nimi i to w formie kwalifikowanej o jakiej mówi art. 898 k.c. Zachowanie pozwanej oraz jej męża, a syna powodów w sposób świadomy i celowy zmierza do wyrządzenia poważnej krzywdy powodom. Powodowie są osobami w podeszłym wieku. Powód S. S. ma 72 lata i siedem temu doznał udaru wskutek czego prawa strona ciała nie odzyskała sprawności.

Powódka E. S. ma 65 lat i orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności. Powodowie dokonali przed laty na rzecz pozwanych darowizny, albowiem mieli trudną sytuację finansową, a pozwana wraz z mężem a synem powodów zapewniali, iż przeprowadzą remont domu i -w zaopiekują się rodzicami. Obiecali też, że wszystkim się zajmą. Za namową pozwanych powodowie dokonali darowizny na rzecz synowej i małoletniej wnuczki, albowiem syn Z. S. oświadczył, że tak będzie lepiej bo on nie może posiadać żadnego majątku z powodu zaległości alimentacyjnych na dziecko z pierwszego małżeństwa. W momencie dokonania darowizny jedynym źródłem dochodu powodów była emerytura powoda. Powódka dopiero w okresie późniejszym otrzymała świadczenie z ZUS. Pozwana K. S. (1) oświadczyła powodom, że nie da przecież skrzywdzić rodziców, a dzięki przeniesieniu własności domu pozbędą się remontów i wszelkich kłopotów. Wszystkim zajmą się młodzi. W momencie podpisywania umowy darowizny nie było mowy o sprzedaży domu, ani o przeprowadzce powodów. Powodowie uwierzyli pozwanej i swojemu synowi, że jest to najlepsze wyjście i w ten sposób uzyskają opiekę i pomoc. Na początku 2011 r. powodowie w sposób zupełnie przypadkowy zobaczyli w prasie ogłoszenie, iż budynek przy ulicy (...) jest przeznaczony do sprzedaży. Pozwana i jej mąż oświadczyli że tak będzie lepiej bo budynek jest stary i nie opłaca się go remontować. Oświadczyli też, że wynajmą powodom wygodne mieszkanie, a po sprzedaży domu kupią 2-pokojowe mieszkanie na parterze. Mieszkanie znaleźli powodom w R. przy ul. (...) i namówili na przeprowadzkę. Złożyli przed notariuszem zobowiązanie, że będą pokrywać koszty czynszu. Okazało się, że wynajęty przez pozwaną i jej męża lokal znajduje się przy głównej arterii komunikacyjnej nad warsztatem samochodowym, w którym w dzień naprawiano samochody, a w nocy napełniano tlenem butle do nurkowania. W mieszkaniu cały czas unosił się zapach spalin, a w nocy hałas. Powodowie zaczęli w lokalu tym podupadać na zdrowiu (duszności, brak snu ...). Powodowie oświadczyli synowej i synowi, że nie są w stanie dłużej mieszkać w takich warunkach i wracają na (...). Pozwana powiadomiła powodów, że znalazła inne mieszkanie w R. w bloku przy ul.(...)1 czerwca 2011 powodowie przeprowadzili się do bloku na czwarte piętro. Pozwana wraz z mężem a synem powodów zabroniła powrotu do budynku na (...). Oświadczyła też, że są tacy co nas wywiozą, jeśli będziemy chcieli wrócić. Powodowie stopniowo nabierali orientacji o swoim położeniu. Zobaczyli też w innym świetle wydarzenia ostatnich lat i zachowanie powódki i syna. Przez kilka ostatnich lat zamieszkiwania na Topolowej powódka z synem zaczęli powodów izolować od otoczenia. Sprzeciwiali się wizytom sąsiadów, rodziny, coraz częściej padały też groźby i krytyka zachowania powodów. Powódka z synem w sposób bezzwzględny narzucali powodom opiekę nad swoimi dziećmi, które były wtedy w 4 latka i 9 miesięcy. Wnuki zostawiane były u powodów na całe dni bez żadnego uzgodnienia. Sytuacja taka miała miejsce nawet po powrocie powódki ze szpitala, kiedy była w bardzo złym stanie zdrowia. Powodowie w lokalu przy ul. (...) w R. zamieszkiwali niecały rok. Z uwagi na stan zdrowia powód nie mógł wychodzić na zewnątrz, powódka też miała z tym problemy. Nadto przeciwko powodowi została wszczęta egzekucja z jego emerytury z powodu za zaległości syna Z. S.. Potrącenia miesięczne wynoszą 390 zł. Syn w latach ubiegłych poprosił ojca by ten wziął na swoje nazwisko telefon komórkowy, z którego on korzystał. Czynsz najmu za lokal też był nieregularnie opłacany i powodowie byli nieustannie szykanowani przez właściciela lokalu. Coraz więcej osób z zewnątrz uświadamiało powodom, dramat ich położenia. Ostatecznie powodowie 14 kwietnia 2012 roku nie mogli znieść dłużej tej sytuacji i bez konsultacji z powódką i jej mężem wprowadzili się do budynku przy (...) w R.. Sytuacja wywołała gwałtowną reakcję pozwanych. Pod adresem powodów posypały się groźby. Aktualnie powodowie są zastraszeni przez pozwaną i syna. Powodowie zaczęli poszukiwać pomocy na zewnątrz. Wizyta w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w W. i rozmowa z dyrektorem Ośrodka uświadomiła im, że od dawna są ofiarami przemocy ze strony syna i synowej. Doszło do założenia niebieskiej karty. Sytuacja powodów głośna jest w całej R.. Zbulwersowani są zaistniałymi zdarzeniami wszyscy sąsiedzi oraz rodzina. Powodowie mieszkają w domu, w którym odłączone są media z powodu zaległości w rachunkach. Powodowie korzystają z prądu użyczonego przez sąsiada. Starają się również uregulować zadłużenie za wodę. Żyją w ciągłym strachu. Z domu nigdy nie wychodzą wspólnie. Zawsze jedno z nich jest w budynku, aby w czasie nieobecności nie doszło do zamiany zamków przez syna i synową.

W odpowiedzi na pozew, pozwane wniosły o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanych kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazały, iż powództwo jest bezzasadne i powinno zostać oddalone. Przyznały, iż są właścicielkami nieruchomości położonej w R., przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Wejherowie prowadzi księgę wieczystą (...) Każda z pozwanych jest właścicielką udziału wynoszącego (...) części prawa własności nieruchomości. Powyższą nieruchomość, a raczej udziały w ich prawie własności, pozwane nabyły od powodów.

Strony zawarły bowiem w dniu 23.08.2007 r. umowę darowizny, w formie aktu notarialnego. W umowie tej oprócz rozporządzenia prawem własności nieruchomości nie ma żadnego innego postanowienia obowiązującego pozwanych np. do ustanowienia służebności mieszkania, czy też polecenia. Koszty czynności w całości pokryła pozwana. Jak wskazali powodowie, czynność ta była podyktowana troską o powodów oraz brakiem ich dalszej możliwości utrzymywania całego dużego domu. Powodowie jak najbardziej się z takim obrotem sprawy godzili, tym bardziej, że jak sami przyznają, ich sytuacja majątkowa nie była najlepsza. Obdarowani podjęli się wykonania remontu nieruchomości (wykonany dotychczas na piętrze oraz pokój pozwanej wnuczki na parterze) i utrzymywania jej w niepogorszonym stanie, celem dalszego nią rozporządzenia, o czym powodowie wiedzieli. Pozwane wskazały, iż plany wynajęcia czy sprzedaży darowanej nieruchomości nie mogą być uznane za rażącą niewdzięczność w rozumieniu art. 898 §1 kc. Obdarowany uzyskuje bowiem w pełni prawo rozporządzania rzeczą, bez obawy że jego zachowanie zostanie zakwalifikowane w ten sposób. Nawet niewykonanie polecenia nałożonego na obdarowanego (art. 893 kc), którego w niniejszym przypadku w ogóle nie było, nie prowadzi do takiego rozwiązania. Nadto, pozwane podniosły, iż skoro pojęcie starań sprzedaży nieruchomości, o których dowiedzieli się na początku roku 2011 ma być podstawą odwołania darowizny, to powodowie możliwość taką utracili. Minął bowiem ponad rok od tego zdarzenia do złożenia oświadczenia z dnia 18.04.2012 r. o odwołaniu darowizny (art. 899 §3 kc). Niemniej jednak, pozwani zabezpieczyli potrzeby mieszkaniowe powodów na miarę ich potrzeb i możliwości finansowych oraz zobowiązali się do pokrywania czynszu najmu takiego lokalu, a nawet sami poszukali dla powodów takiego lokum. Powodowie sami podpisali stosowną umowę z wynajmującym. Pierwsza umowa trwała od 1.04.2011 r. do 1.06.2011 r. i została rozwiązana za porozumieniem stron, bowiem powodom po dwóch miesiącach lokal nie odpowiadał. Pozwana znalazła więc drugie mieszkanie, w którym powodowie przebywali do momentu bezprawnego zajęcia nieruchomości pozwanych (01.06.2011 r. do 18.04.2012 r.). Powodowie dobrowolnie przeprowadzili się do nowego mieszkania. Pozwane w niczym ich do tego nie zmuszały, nie "zastraszały" ani w żaden inny sposób nie zachowały się niegodnie w stosunku do powodów w tym zakresie. Wobec zgłoszonych skarg odnośnie pierwszego z wynajętych lokali, pozwana K. S. (1) natychmiast, w miarę możliwości znalazła drugi lokal. W okresie drugiego wynajmu powodowie w żaden sposób nie zwracali się ze skargami do pozwanych, a jeżeli już, to nie miały one takiej wagi, aby uznać je za rażącą niewdzięczność ze strony pozwanych. Ewentualne uwagi miał zaś wynajmujący do powodów o niezapłacone rachunki za media, za które odpowiedzialni byli wyłącznie powodowie. Taki sposób rozwiązania stosunków mieszkaniowych był uzgodniony z powodami. Powódka własnoręcznie przygotowała z datą 15.03.2011 r. dokument, który miał stanowić podstawę przyszłego wynajmowania mieszkania powodom i zabezpieczać powodów. Potem zastąpiono go zobowiązaniem z dnia 30.03.2011 r. podpisanym w obecności notariusza przez pozwaną z mężem oraz powódkę. W tym świetle twierdzenia powodów, że to pozwani "zmusili" ich w jakiś sposób do wyprowadzenia się z nieruchomości, czy też że odbyło się to w sposób rzekomo "rażąco niegodny", jest oczywistą nieprawdą. Z ostrożności procesowej pozwane podniosły, że w tym przypadku powodowie także utracili możliwość odwołania darowizny z uwagi na upływ terminu z art. 899 §3 kc, albowiem przeprowadzka do wynajmowanego lokalu nastąpiła 01.04.2011 r., a oświadczenie o odwołaniu darowizny złożyli 18.04.2012 r. Pozwane zaprzeczyły, aby w jakikolwiek inny sposób dopuścili się rażącej niewdzięczności wobec powodów. Żadna z sytuacji przedstawionych w pozwie nie miała miejsca. Pozwane nigdy nie "straszały" powodów, a już na pewno ich nie "izolowały". Zresztą jak miały tego dokonać, skoro mieszkały w całkowicie innym miejscu i nie przebywały z powodami. Powodowie mieli pełny dostęp do nieruchomości przy ul.(...), w tym także klucze do wszystkich pomieszczeń. Powód lubił majsterkować" i posiadał swoje rzeczy w garażu na posesji, więc posiadał także klucze do mieszkania, żeby móc na czas wizyty na nieruchomości swobodnie tam przebywać. Jak się później okazało, umożliwiło to tylko powodom bezprawne zajęcie nieruchomości, albowiem pozwane nigdy nie zmieniły zamków, będąc w dobrych stosunkach z rodzicami. Powodowie są osobami w pełni sprawnymi, nie wymagającymi jakiegóż szczególnej opieki ze strony pozwanych. Posiadają swoje dochody z postaci emerytur i rent, które to pozwalają na samodzielne pokrywanie zobowiązań za media w wynajmowanym lokalu (czynsz opłacany był przez pozwaną). Co więcej, powódka głównie dzięki staraniom pozwanej, dostała także pracę, dzięki której może powiększyć swoje zarobki. Codziennie wychodzi do pracy na cały etat, dojeżdża komunikacją publiczną i nie przysparza jej to żadnych kłopotów. Powód zaś porusza się rowerem, w ówczesnym okresie przebywając kilka razy dziennie drogę od wynajmowanego mieszkania do nieruchomości na ul.(...). Pozwane nigdy nie odmówiły pomocy powodom. Zwłaszcza, że ci nie zwracali się z jakimiś ze szczególnymi prośbami o pomoc czy opiekę, będą w pełni sprawnymi i samodzielnymi osobami. Nigdy

takie żądania nie dotarły do pozwanych. Pozwana K. S. (1) wskazała również iż nie miała świadomości, że obecność wnuków stanowi taką niedogodność i krzywdę dla powodów.

Powodowie przed 18.04.2012 r. nigdy nie skarżyli się pozwanym na ich rzekome złe zachowanie, nie wyrażali żadnych negatywnych uczuć w stosunku do pozwanych W rodzinie w ogóle nie dało się odczuć, iż powodowie odczuwają aż taką niechęć do pozwanych. Osoby, które przebywały w otoczeniu zarówno powodów i pozwanych potwierdzą, że ci ostatni nie zachowywali się w stosunku do powodów w żaden niegodny sposób, ani też, że powodowie dawali wyraz jakimkolwiek niezadowoleniu z ich stosunków z pozwanymi. Odnosi się to zarówno co do osób z rodziny, jak i osób obcych znajdujących obie strony. Kompletnym nieporozumieniem jest również założenie tzw. Niebieskiej Karty przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w W. na wniosek powódki, z zarzutem, że pozwana oraz świadek Z. S. są osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie. Zdaniem pozwanych, co uwydatnia zbieg dat oświadczenia o odwołaniu darowizny oraz przyjęcia zgłoszenia od powódki, zostało to uczynione przez powódkę wyłącznie na potrzeby niniejszego procesu. Zachodzi także uzasadnione podejrzenie, że wszelką pomoc, w i tym w sformułowaniu pisma z dnia 18.04.2012 r. jak i pozwu, powodowie uzyskali właśnie od osób związanych z PCPR. Pozwana wraz z mężem nie uchyla się w żaden sposób od udziału w prowadzonym przez PCPR postępowaniu. Nie mają sobie nic do zarzucenia i powodowie nie są w stanie w rzeczywistości im udowodnić zarzucanych czynów. Niestety procedura Niebieskiej Karty nie przyznaje żadnych uprawnień osobom oskarżanym na jej podstawie. Nie ma żadnego nadzoru, ani kontroli nad tym co się dzieje w takim postępowaniu, "Niebieska Karta" jest więc skutecznym narzędziem przeciwko osobom wymienionym w niej jako "podejrzany", nawet jeżeli podstawy takiego zgłoszenia w rzeczywistości nie istnieją i opierają się jedynie na pomówieniach osób, które mają w tym interes ujawniony w niniejszym postępowaniu. Jeżeli chodzi o zdarzenia w okresie następującym po bezprawnym zajęciu nieruchomości pozwanych w dniu 18.04.2012 r. (jak twierdzą powodowie chodzi o "gwałtowną reakcję pozwanych", rzekome "groźby"), to pozwane zaprzeczają takim zarzutom Oczywiście, że pozwanych zaskoczyła cała sytuacja, ale wszelkie próby ugodowego załatwienia sprawy i podejścia do rozmów nie zdały rezultatu z winy powodów. Powodowie zajmując nieruchomość uniemożliwili korzystanie z niej przez pozwanych, w tym dokonywanie zleconych biur pośrednictwa nieruchomości oględzin i wizyt klientów. Także gdy klienci oprowadzani byli przez świadka Z. S., który próbował w tym czasie potencjalnym klientom wytłumaczyć stan prawny i faktyczny nieruchomości, spotykało się to z agresywnym zachowaniem zwłaszcza powoda, który używał podniesionego głosu, groził i opowiadał o rzekomej niegodziwości pozwanych, tak aby słyszeli to klienci. Powyższe zachowania zostały zgłoszone na Policji przez świadka Z. S., jako próby zastraszania i grożenia przez powoda oraz zakłócania miru domowego. Tylko z tej przyczyny, że powodowie są rodzicami świadka, a teściami pozwanej, nie zostało - oprócz zgłoszenia incydentu dyżurnemu oficerowi - złożone oficjalne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa oraz wnioski o wszczęcie postępowania ze skargi prywatnej. Postępowanie karne mogłoby tylko powiększyć skalę konfliktu pomiędzy stronami, a także nadwyrężyć i tak naruszone zdrowie oraz samopoczucie pozwanych. Obecnie jednak, ze względu na nasilenie agresji ze strony powodów, świadek Z. S. zgłosił wniosek o ściganie tych przestępstw. Powodowie oprócz agresywnego zachowania na nieruchomości dzwonią do biur pośredniczących w szukaniu klientów dla pozwanych i zastraszają ich właścicieli, aby nie prowadzili żadnej sprawy związanej z nieruchomością przy ul. (...). Nie budzi wątpliwości, że te konflikty obciążają wyłącznie powodów, a nie pozwane. To powodowie zachowują się niegodnie w stosunku do pozwanych, ublizając im i utrudniając prowadzenie rozmów z klientami, co powoduje także wymierną szkodę (od dnia zajęcia nieruchomości pozwane nie mogą skutecznie sprzedać, ani wynająć nieruchomości, działania powodów stały się także przyczyną zerwania rozmów z bankami). Pozwane wskazały również, iż oświadczenie o odwołaniu darowizny nie zawiera żadnego przykładu zachowania pozwanych, które rzekomo można uznać za niegodne. Pojawiły się one dopiero w pozwie i to bez wskazania dokładnie tego, na którym powodowie opierają wykonanie swojego uprawnienia do odwołania darowizny. Tymczasem przewidziana art. 898 § 2 kc przesłanka niewdzięczności, w stopniu rażącym, ma kwalifikowany charakter, odnoszący się do zachowań, które oceniając rozsądnie, przy uwzględnieniu miernika obiektywnego i subiektywnego, muszą być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę, jak na przykład popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu, czci albo mieniu, ciężkie naruszenie obowiązków rodzinnych, naruszenie godności osobistej ze świadomością i w nieprzyjaznym zamiarze. Pozwane podniosły również, iż zarzuty stawiane przez powodów nijak się mają do osoby pozwanej (...) wnuczki powodów - K. S. (2). Nie jest ona stroną opisanego przez rzez powodów konfliktu, nie pojawia się bowiem ani razu w uzasadnieniu pozwu jak i Niebieskiej Karcie. Co więcej, jako osoba

małoletnia w żaden sposób nie mogłaby dokonać czynów zarzucanych jej rodzicom. Powodowie także nawet nie próbują udowodnić, iż w jakikolwiek sposób bierze ona w nich udział, czy chociażby "źle zachowuje się" w stosunku do dziadków nadto, powództwo skierowane wobec małoletniej pozwanej z powodów przedstawionych w pozwie, jest niemożliwe, albowiem rażąca niewdzięczność może być wiązana wyłącznie z zachowaniem samego obdarowanego, a nie osób go reprezentujących np. przedstawicieli ustawowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Powodowie i pozwane razem zamieszkiwali w budynku położonym w R. przy ul. (...) stanowiącej współwłasność ustawową E. i S. S.. Pozwana K. S. (1) jest synową powodów zaś pozwana K. S. (2) wnuczką. W 2002 r. pozwana K. S. (1) wraz z mężem przeprowadzili generalny remont przedmiotowej nieruchomości. Powodowie w przedmiotowym budynku zajmowali dwa pokoje (jeden duży, jeden mały) oraz kuchnię i łazienkę. Wszystkie kolejne remonty w budynku wykonywała również pozwana K. S. (1) wraz z mężem. W czerwcu 2004 r. urodziła się pozwana K. S. (2). Pozwana K. S. (1) przez dwa lata była z córką w domu. Następnie pozwana K. S. (2) poszła do przedszkola. W 2007 roku pozwana urodziła syna, który po ukończeniu 2 lat - w 2009 r. poszedł do żłobka. Powodowie opiekowali się wnukami poproszeni przez pozwaną K. S. (1). Zajmowali się nimi po powrocie dzieci z przedszkola czy też żłobka, kiedy pozwana chciała wyjść do pracy lub po zakupy. Czasami odbierali dzieci z przedszkola czy też żłobka. Stosunki między stronami były dobre, nie było żadnych kłótni, nieporozumień. Powodowie nigdy nie skarżyli się pozwanej, iż jest im ciężko opiekować się wnukami. Pozwana K. S. (1) w 2009 r. postarała się o prace dla E. S. w (...)Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, gdzie powódka pracuje nadal

Dowód : zeznania świadka Z. S. k. 216 -217,

zeznania świadków B. K. k. 220-221,

zeznania pozwanej K. S. (1) k. 167 - 168, 224-225

częściowe zeznania powódki E. S. k. 164- 166,222-223,

zeznania świadka E. B. (2) k.220 - 221,

zeznania świadka I. M. k. 221-222

W dniu 22 sierpnia 2007 r. małżonkowie E. S. i S. S. darowali swojej synowej K. S. (1) oraz wnuczce K. S. (2) przysługujący im na prawach wspólności ustawowej prawo własności nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...) stanowiącej działkę (...) obszaru o,0379 ha zabudowanej piętrowym budynkiem mieszkalnym w zabudowie bliźniaczej o powierzchni użytkowej 105 m², przeznaczonym do remontu objęte księgą wieczystą (...) Sądu Rejonowego w Wejherowie w udziale po (...) każdej. W akcie nie ustanowiono służebności na rzecz darczyńców.

dowód: okoliczność bezsporna, nadto umowa darowizny z dnia 23.08.2007 r. k.91 -94,

Strony po zawarciu umowy darowizny utrzymywały nadal dobre stosunki rodzinne. Powodowie i pozwani razem zamieszkiwali w przedmiotowym mieszkaniu do grudnia 2010 r. 17 grudnia 2010 r. pozwana K. S. (1) wraz z mężem dziećmi wyprowadzili się na ulicę (...) w R., do domu, który zamierzali nabyć. Transakcja zakupu nieruchomości przy ulicy (...) została sfinalizowana w roku 2013. Po wyprowadzeniu się pozwanych z nieruchomości pojawił się pomysł sprzedaży darowanej nieruchomości oraz przeprowadzenia się powodów do wynajętego mieszkania, którego czynsz miał być opłacany przez pozwaną i jej męża. Powodowie na powyższe wyrazili zgodę. Na początku 2011 r. pozwane wystawiły dom na sprzedaż. Powódka E. S. w dniu 15 marca 2011 r. sporządziła pisemne zobowiązanie dla K. S. (1) w której pozwana miała się zobowiązać do zapewnienia darczyńcom mieszkalnie lokatorskie za które będzie płacić czynsz do końca życia darczyńców oraz zameldować ich na pobyt stały w domu przy ul. (...) oraz po zbyciu przedmiotu darowizny w okresie 2 lat nabyć dla darczyńców mieszkanie lokatorskie na parterze o powierzchni 46 m² oraz otoczyć darczyńców opieką i wspierać ich w trudnych sytuacjach zdrowotnych i finansowych aż do ich śmierci. Zobowiązując się też do nie utrudniania kontaktów ze znajomymi, przyjaciółmi i rodziną. Pozwana powyższego zobowiązania nie

podpisała. W dniu 30 marca 2011 r. pomiędzy K. S. (1) a powodami zostało zawarte zobowiązanie mocą którego pozwana zobowiązała się do pokrycia kosztów wynajmu lokalu mieszkalnego położonego w R. przy ul. (...)(bądź jakiegokolwiek innego lokalu mieszkalnego, gdyby została zawarta inna umowa) przez cały czas trwania najmu przy czym koszty eksploatacji tego lokalu ponosić będą E. i S. S.. Ponadto wyraziła zgodę na zameldowanie powodów pod adresem(...)w R.. Powodowie w dniu 1 kwietnia 2011 r. wyprowadzili się dobrowolnie do mieszkania wynajętego przez pozwaną przy ul.(...) Powódka przez podpisanie umowy najmu była w przedmiotowym lokalu, podobał się jej. W przedmiotowym lokalu powodowie mieszkali do czerwca 2011 r. Wyprowadzili się albowiem mieszkanie położone było nad garażem, był duży hałas, w mieszkaniu czuć było zapach spalin. Po wyprowadzce z ulicy(...)pozwana była cały czas w kontakcie z powodami, interesowała się nimi. Powodowie poinformowali pozwaną o niedogodnościach zamieszkiwania przy ulicy. (...). Pozwana od razu rozpoczęła poszukiwania innego mieszkania dla pozwanych. W czerwcu 2011r. powodowie przeprowadzi się do mieszkania położonego przy ul.(...) Ten lokal przed podpisaniem umowy najmu również powódka oglądała. Mieszkanie położone było na 4 kondygnacji. Za przedmiotowe lokale czynsz uiszczala pozwana. Czynsz płacony był z opóźnieniami. Powodowie o opóźnieniach w płatnościach czynszu byli informowani przez właścicieli lokali. Powodowie po wyprowadzeniu się z ulicy(...)nadal sporadycznie zajmowali się dziećmi pozwanej, jeżdżąc na ulicę(...)

Dowód . zeznania świadka Z. S. 216-217,

Zeznania świadków B. K. k. 220-221,

Zeznania pozwanej K. S. (1) k. 167- 168, 224-225

Częściowe zeznania powódki E. S. k. 164 - 166 k. 222-223,

Zeznania świadka I. M. k. 221-222,

Zobowiązanie k. 95,

Zobowiązanie k. 100

Po wyprowadzce powodów z nieruchomości przy ul. (...)w R. powodowie mieli pełny dostęp do przedmiotowej nieruchomości, w tym także klucze do wszystkich pomieszczeń. Powód S. S. lubił majsterkować, posiadał swoje rzeczy w garażu na posesji. Powodowie nigdy nie zwracali się do pozwanej z jakąkolwiek prośbą pomoc.

Dowód . zeznania świadka Z. S. 216-217,

Zeznania pozwanej K. S. (1) k. 167-168, 224-225

W dniu 26.04.2012 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w W.zawiadomił powoda o wszyciu egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego wydanego w postępowaniu upominawczym. Powyższe zadłużenie było zadłużeniem za telefon komórkowy, który użytkował mąż pozwanej Z. S., w wyniku prowadzonego postępowania egzekucyjnego zajęta została emerytura powoda.

Dowód: okoliczność bezsporna, nadto: zawiadomienie o potrąceniu k. 26, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k,29

Powodowie, z uwagi na położenie lokalu na 4 kondygnacji w dniu 14 kwietnia 2012 r. wyprowadzili się z przedmiotowego lokalu i powrócili na ulicę (...). W przedmiotowym budynku w tym czasie odłączone były media tj. woda i prąd. Obecnie prąd powodowie pobierają od sąsiadów, posiadają wodę, gaz mają butli. Od tego czasu strony są w konflikcie.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 18 kwietnia 2012 r. powodowie założyli w Powiatowym Centrum Rodziny " Niebieską kartę" wskazując, iż od daty darowizny syn i synowa ograniczają ich kontakt z osobami z zewnątrz w tym rodziny, sąsiadów, znajomych,

narzucają im opiekę nad wnukami, w wieku 4 lata i 9 miesięcy. Stosowane są wobec ich groźby, są ośmieszani i krytykowani. Zostali zmuszeni do opuszczenia mieszkania. Powyższe postępowanie zakończyło się odrzuceniem wszystkich zawartych w niej zarzutów.

dowód: niebieska karta k. 13-14

zeznania pozwanej K. S. (1) k. 167- 168224-225

Powodowie pismem z dnia 18 kwietnia 2012 r. złożyli na podstawie art. 900 k. c. oświadczenie o odwołaniu darowizny, z uwagi na rażąca niewdzięczność względem darczyńców.

dowód: oświadczenie k. 12

Powód S. S. w 1999 r. przeszedł udar mózgu wyniku którego doznał niedowładu połowicznego prawostronnego. Obecnie jest osobą w miarę sprawną fizycznie, mimo przebytego udaru mózgu porusza się samodzielnie, jeździ na rowerze, majsterkuje. Powódka ma orzeczoną niepełnosprawność w stopniu znacznym, ustalony stopień niepełnosprawności istnieje od 9 stycznia 2008 r. i jest ustalone do 30 04. 2015 r. W związku ze stwierdzą znaczną ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji wymaga opieki lub pomocy osoby trzeciej. Od 2009 r. powódka pracuje wykonując prace fizyczną.

dowód: orzeczenie z dnia 16.04.2012 r. k. 17,

zeznania powódki E. S. k. 164 - 166, 222-223,

Zeznania świadka E. B. (2) k.220 - 221,

Powodowie poruszają się po mieście, opuszczają nieruchomość przy ul. (...)oddzielnie albo razem, odwiedzają znajomych i rodzinę, przyjmują również gości przy ul. (...). Pozwane nie utrudniają powodom zamieszkania w przedmiotowym lokalu.

dowód: zeznania powódki E. S. i S. S. k. 154 -167, 222-223,

zeznania świadka U. Z. k 244-216,.

zeznania świadka B. D. k. 213-214,

zeznania świadka M. S. k. 211- 213

Komisariat Policji w R. w okresie od 22.04.2012 r. do 3.09.2012 r. zarejestrował pięć zgłoszonych zdarzeń mających miejsce przy ul. (...)w R.. W czterech przypadkach zgłoszenia dokonał mąż pozwanej - Z. S., zgłaszając kierowanie w stosunku do niego przez powoda S. S. groźb karalnych oraz utrudnianie mu przez powoda korzystania z pomieszczeń wewnątrz budynku przy ul.(...). W dniu 6 sierpnia 2012 r. Z. S. złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa tj. groźbach karalnych kierowanych przez jego ojca w latach 22.04.2012 r. oraz 8.05.2012 r. przy czym groźby te wzbudziły w zgłaszającym uzasadnioną obawę iż zostaną spełnione.

dowód: pismo Komisariatu Policji w R. k. 118

W chwili obecnej dom przy ul. (...)został wycofany ze sprzedaży. Ze względu na zachowanie powodów, zwłaszcza powoda S. S. zainteresowanie kupujących spadło. Powodowie utrudniali potencjalnych kupcom oglądanie nieruchomości, powodowie wszczynali awantury, ubliżali klientom oraz pośrednikowi nieruchomości, informowali zainteresowanych o nieuregulowanym stanie prawnym nieruchomości i trwającym procesie.

dowód: zeznania świadka Z. S. .216-217

informacja k. 104

Pozwana K. S. (2) od czasu konfliktu między rodzicami a powodami nie ma kontaktu z dziadkami. Powodowie nie zabiegają o kontakt z wnukami. Pozwana widząc babcię na ulicy ucieka, rozmawiając o babci z osobą trzecim mówi o niej (...)" . W dacie odwołania darowizny pozwana miała 9 lat.

Dowód: zeznania świadka Z. S. ,216-217,

zeznania pozwanej K. S. (1) k. 167-168, k. 224-225,

zeznania powódki E. S. k. 164-166, 222-223,

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań stron, świadków oraz znajdujące się w aktach sprawy dokumenty.

Sąd z ostrożnością podszedł do zeznań świadka Z. S. jako męża pozwanej K. S. (1) i ojca pozwanej K. S. (2) oraz pozwanej B. K. - siostry pozwanej. Sąd uznał jednak zeznania powyższych świadków za wiarygodne, albowiem są one szczerze, logiczne i konsekwentne, wzajemnie się uzupełniają z zeznaniami innych świadków oraz dokumentami przedłożonymi do akt sprawy wraz z zeznaniami pozwanej tworzą spójny obraz zdarzeń.

Sąd w pełni dał wiarę zeznaniom świadków E. B. (2), I. M. co do braku konfliktu między stronami zarówno przed darowizną jaki i po. Zeznania tych świadków - obcych dla stron Sąd również uznał za wiarygodne, szczerze, logiczne i konsekwentne, wzajemnie się uzupełniające z zeznaniami innych świadków oraz dokumentami przedłożonymi do akt sprawy.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków U. Z. i M. S. jedynie w zakresie, w którym nie pozostają one w sprzeczności z zeznaniami pozwanych wyżej wymienionych świadków. Swoje zeznania o zmuszaniu powodów do opieki nad dziećmi , nie możliwości wyjścia powodów z domu, zastraszaniu opierają one bowiem na informacjach uzyskanych od powodów. Nigdy nie były świadkiem kłótni pomiędzy pozwanymi a powodami czy też stosowania przez pozwane przemocy fizycznej względem powodów. Ponadto wskazać należy, iż zeznania świadka U. Z., w przedmiocie kredytów, długów Z. S., stanu zdrowia powódki a także przyczyny powrotu na ul.(...)czy odwołania darowizny nie pokrywają się nawet z zeznaniami powódki. Jej zeznania są bardzo emocjonalne, nakierowane przeciwko pozwanej K. S. (1) i jej mężowi, bezkrytyczne w stosunku do zachowań powodów (co przejawia się chociażby w stwierdzeniu, iż bez znaczenia jest fakt, iż powód groził Z. S. siekierą)

Świadkom D. B., A. O. sąsiadkom stron, sąd dał wiarę w zakresie barku awantur między stronami, opieki nad wnukami. Z zeznań świadków wynika, iż sąsiedzi nie odwiedzali się. Reszta zeznań świadków oparta jest na informacjach uzyskanych od powodów

Sąd uznał za wiarygodne zeznania powodów w zakresie w jakim nie pozostają one w sprzeczności z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym. Nie są wiarygodne zeznania powodów odnośnie zmuszania ich przez pozwana do opieki nad dziećmi, zmuszeniu do wyprowadzenia się z domu, dokonania na siłę przeprowadzki, wymiany kluczy do domu, zastraszaniu, izolowaniu, niemożności opuszczania wspólnie domu przy ul;. (...). Powyższe zeznania nie zostały poparte żadnymi dowodami i pozostają w sprzeczności z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

W ocenie Sądu zeznania pozwanej K. S. (1) są wiarygodne, spójne i logiczne, a także zgodne z zeznaniami świadków Z. S., B. K., E. B. (2), I. M. a także przedłożonymi dokumentami.

Sąd uznał także za wiarygodne zgromadzone w sprawie dokumenty nie znajdując podstaw do kwestionowania ich wiarygodności, a których autentyczność nie była także kwestionowana przez strony.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 898 § 1 k.c. darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. Zwrot przedmiotu odwołanej darowizny powinien nastąpić stosownie do przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Od chwili zdarzenia uzasadniającego odwołanie obdarowany ponosi odpowiedzialność na równi z bezpodstawnie wzbogaconym, który powinien się liczyć z obowiązkiem zwrotu (§2 w/w artykule).

Przez pojęcie rażącej niewdzięczności należy rozumieć tylko takie czynności obdarowanego, które są skierowane przeciwko darczyńcy z zamiarem nieprzyjaznym. Chodzi tu przede wszystkim o popełnienie przestępstwa przeciwko darczyńcy oraz o naruszenie przez obdarowanego obowiązków wynikających ze stosunków osobistych łączących go z darczyńcą (na przykład odmowa udzielenia pomocy w czasie choroby mimo oczywistej możliwości). Znamion rażącej niewdzięczności nie wyczerpują z reguły czyny nieumyślne obdarowanego, a także drobne czyny nawet umyślne, ale niewykraczające w określonych środowiskach poza zwykłe konflikty rodzinne. O istnieniu podstaw do odwołania darowizny z powodu rażącej niewdzięczności decydują w każdym wypadku konkretne okoliczności (por. Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom 2, pod red. G. Bieńka, Warszawa 2006, str.762)

O rażącej niewdzięczności w rozumieniu art. 898 § 1 k.c. może być mowa tylko w takich okolicznościach, gdy obdarowany kieruje wobec darczyńcy zachowania wysoce nieprzyjazne lub wręcz przestępcze (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 1999 r. w sprawie II CKN 600/98, LexPolonica nr 396136). Incydentalne sprzeczkki, tym bardziej sprowokowane, nie mogą być podstawą do odwołania darowizny (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie VI ACa 527/05, Rejent 2005/11/156).

Strona powodowa w pozwie podniosła, iż przyczyną odwołania darowizny było uporczywe i bezzasadne uchylene się od opieki nad powodami. Powodowie zmuszeni zostali do wyprowadzenia się z darowanej nieruchomości, która wystawiona została na sprzedaż. Podnieśli również, iż pozwana K. S. (1) wraz z mężem w sposób bezwzględny narzuciła im opiekę nad swoimi dziećmi a wnukami powodów, sprzeciwiała się wizytom sąsiadów, rodziny, groziła i krytykowała teściów. Ponadto przeciwko powodowi została wszczęta egzekucja z emerytury za długi syna a męża pozwanej. Aktualnie powodowie są zastraszani przez pozwaną K. S. (1) i jej męża.

W ocenie Sądu ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby zachowanie pozwanych charakteryzowało się rażącą niewdzięcznością. Pozwane nie dopuścili się względem powodów żadnych rażących zachowań z zamiarem nieprzyjaznym.. Odnośnie zachowania pozwanej K. S. (1) wskazać należy, iż w toku postępowania nie udowodniono by zastraszala ona powodów, groziła im, wszczynala jakiegokolwiek kłótnie, wręcz odwrotnie pozwana interesowała się powodami, miała z nimi kontakt zarówno telefoniczny jak i osobisty. Starala się jak najszybciej znaleźć nowe mieszkanie, kiedy dowiedziala się o trudnościach w zamieszkiwaniu przy ul. ul. (...). Każde mieszkanie wynajmowane było po uzyskaniu uprzedniej aprobaty powódki. Z zebranego materiału dowodowego nie wynika, aby pozwana utrudniła powodom zamieszkiwanie przy ul. (...). Wskazać należy, iż strony od 17 grudnia 2010 r. nie zamieszkiwały razem. Powodowie mieli więc swobodę w zapraszaniu rodziny, znajomych, swobodnego wychodzenia z domu. Pozwane w akcie notarialnym umowy darowizny nie zobowiązały się wspierać powodów finansowo, ani też zapewnić im dożywotniego zamieszkiwania w budynku stanowiącym przedmiot darowizny. Zarówno z zeznań pozwanych jak i powodów wynika, iż powodowie nie zwracali się do pozwanych o pomoc. Powodowie po wyprowadzeniu się z nieruchomości przy ul. (...) mieli nadal do niej swobodny dostęp, posiadali klucze do wszystkich pomieszczeń. Powód S. S. korzystał z garażu położonego na nieruchomości gdzie miał swoje rzeczy.

Powodowie nie wymienili kluczy do pomieszczeń, zarówno przez odwołaniem darowizny jak i obecnie powodowie mogą swobodnie korzystać z nieruchomości i przyjmować tam gości, co też czynią. Powodowie opuszczają przedmiotową nieruchomość zarówno razem jak i osobno.

W toku postępowania pozwane wykazały, iż fakt zbycia przedmiotowej nieruchomości nie był nieznanym powodom, wynika to chociażby ze zobowiązania napisanego przez powódkę w dniu 15 marca 2011r., w którym chciała ona

by pozwana zobowiązała się do zakupu mieszkania dla powodów w przeciągu 2 lat od zbycia przedmiotowej nieruchomości. Fakt, wystawienia nieruchomości na sprzedaż na początku 2011 r. potwierdzają sami powodowie chociażby treści pozwu.

Okoliczność, iż wprowadzając się z powrotem do budynku przy ul.(...)powodowie nie mieli prądu, gazu, opału i wody nie jest wyrazem rażącej niewdzięczności, nie są to bowiem wrogie działania kierowane wobec darczyńców. Należy podkreślić, iż powyższa nieruchomość nie była przez nikogo zamieszkana, była przeznaczona na sprzedaż. Pozwane nie miały obowiązku zadbania aby w tym okresie do nieruchomości dostarczane były media..

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż relacje stron przez wiele lat były dobre, uległy one pogorszeniu po ponownym wprowadzeniu się pozwanych na ulicę (...), dotyczy to również interwencji policji.

Odnosząc się do kwestii zajętej emerytury przez komornika, wskazać należy, iż kwestia ta nie dotyczy pozwanych a syna powodów, który nie był stroną umowy darowizny. Ponadto wydaje się, iż fakt ten nie miał wpływu na odwołanie darowizny, z porównania dat wynika bowiem, iż powód o fakcie zajęcia komorniczego dowiedział się już po odwołaniu darowizny (26 kwietnia 2012 r.- zawiadomienie komornicze, 23.04.2012 informacja z ZUS).

W odniesieniu zaś do małoletniej K. S. (2), która w dacie odwołania darowizny miała (...) lat, to wskazać należy, iż powodowie w pozwie nie przetoczyli żadnych okoliczności świadczących o dopuszczeniu się rażącej niewdzięczności względem darczyńców. Podnoszone w toku postępowania okoliczności, iż obecnie pozwana nie kontaktuje się z powodami a wręcz ucieka na ich widok, jest zdaniem sądu konsekwencją sporu pomiędzy dorosłymi stronami niniejszego postępowania, za które nie można winić (...) dziecka. Z zeznań powódki wynika, iż ona sama nie szuka kontaktu z wnukami.

Odnosnie założenia przez powodów w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie "Niebieskiej karty" to wskazać należy, iż zbieżność dat założenia karty, odwołania darowizny i powrotu powodów na (...)wskazują, iż założona ona była na potrzeby odwołania darowizny a następnie niniejszego procesu. Jak wynika z zeznań pozwanej K. S. (1) (niezaprzeczone przez stronę powodową) postępowania prowadzone przez odpowiednie organy w sprawie przemocy w rodzinie, nie potwierdziły zgłoszonych tam zarzutów. Zarzutów tych nie potwierdziło również niniejsze postępowania. Odnosnie interwencji policji oraz zgłoszenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez powoda przez męża pozwanej to wskazać należy, iż interwencje policji rozpoczęły się już po odwołaniu darowizny i są wynikiem konfliktu spowodowanego na skutek odwołania darowizny i niniejszego postępowania. Zwrócić należy uwagę na fakt, iż stronami tych interwencji są powód i mąż pozwanej a nie pozwana.

Reasumując powyższe, należy stwierdzić, iż pozwane nie dopuściły się żadnego rażąco niewdzięcznego zachowania wobec powoda.

Odnosząc się do treści art. 899 § 3 k. c. wskazać należy, iż uprawnienia darczyńcy do odwołania darowizny z powodu niewdzięczności obdarowanego mogą być realizowane jedynie w zamkniętym przedziale czasu. Na realizację powyższego uprawnienia przewidziano termin jednoroczny, po upływie którego uprawnienie to wygasa. Termin ten sąd bierze pod uwagę z urzędu, chociaż w niniejszej sprawie pozwane podniosły zarzut przedawnienia roszczenia. Bieg wspomnianego terminu rozpoczyna się od momentu dowiedzenia się o przyczynie odwołania darowizny, a więc powzięcia wiedzy o niewdzięcznym zachowaniu obdarowanego. Przyjąć również należy, że skoro uprawniony przez jeden rok darowizny nie odwołuje, to albo obdarowanemu przebaczył, albo nie odczuł, że zachowanie obdarowanego nosi znamiona zachowania niewdzięcznego.

W niniejszej sprawie Sąd ustalił, iż nawet jeśli doszłoby do rażącej niewdzięczności pozwanych względem powodów w jakikolwiek sposób wskazany przez powodów (co nie zostało udowodnione w toku niniejszego postępowania) to i tak uprawnienie powodów wygasa. I tak wskazać należy, że gdyby za przyczyną odwołania darowizny uznać zamiar sprzedaży nieruchomości przez pozwane to powodowie sami wskazują w pozwie, początek 2011r. jako datę powzięcia wiadomości, na datę 15. 03.2013 r. wskazuje treść zobowiązania napisana przez powódkę, z zeznań świadka powodów U. Z. wynika nawet, iż powodowie wiedzieli już w połowie roku 2010 o zamiarze zbycia nieruchomości. W przypadku z

kolei gdyby przyczyną odwołania darowizny było zmuszenie do wyprowadzenia się z przedmiotowej nieruchomości to wskazać należy, iż w toku postępowania ustalono, iż powodowie godzili się na zamieszkanie w wynajętym mieszkaniu o czym świadczy fakt, oglądania mieszkań do wynajęcia przez sama powódkę a także treść zarówno niepodpisanego przez pozwaną zobowiązania z dnia 15.03.2011 r. jak i podpisane przez strony zobowiązanie w dniu 30.03.2011 r. Odnośnie opieki nad dziećmi to wskazać należy, iż powodowie opiekowali się wnukami jeszcze przed dokonaniem darowizny. Ewentualne zakazy, ograniczenia w spotkaniach czy też izolowanie powodów od znajomych i rodziny gdyby miały miejsce to skończyłyby się po wyprowadzeniu w dniu 17 grudnia 2010 r. pozwanych z przedmiotowej nieruchomości a już na pewno po wyprowadzeniu się powodów w dniu 1 kwietnia 2011 r.

Mając powyższe na względzie, na mocy art. 898§ 1 k.c. a contrario oraz art. 899 § 3 k. c. orzeczono jak w punkcie pierwszym wyroku oddalając powództwo.

O kosztach postępowania orzeczono na mocy art. 98 k. c. w związku z art.108 k. c. Powodowie byli zwolnieni przez Sąd od ponoszenia kosztów sądowych co nie zwalnia ich od obowiązku zwrotu stronie wygrywającej sprawę kosztów zastępstwa procesowego w sprawie. Zła sytuacja materialna powodów nie daje Sądowi podstaw do zastosowania art. 102 k.p. c.

W punkcie trzecim wyroku orzeczono o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu na mocy §2, § 6 pkt 6, §19 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).